

תמונת מצב בעזה מאת ההומניטרי

16 – 10 בפברואר 2009, 17:00

תקריות אלימות ממשיכות לערער את יציבותה של הפסקת האש ברצועת עזה. ב-14 בפברואר נהרג נער פלסטיני בן 13 כאשר חיילים ישראלים פתחו באש מכיוון הגבול ממזרח לג'באליה. באותו היום, אדם חמוש, לכאורה, נהרג ושלושה אחרים נפצעו כאשר חיל האוויר הישראלי טיווח אופנוע באמצעות טילי אוויר-קרקע ממזרח לעבאסן, ושישה אנשים נפצעו כשמטח טילים ישראלי פגע בסדנת עץ במחנה ג'באליה. חמושים בעזה ירו רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל מדי יום במהלך תקופת הדיווח, וטיווחו בסיסים ישראלים לאורך הגבול וערים בתוך ישראל. גם חיל האוויר הישראלי ביצע תקיפות אוויריות מדי יום במהלך תקופת הדיווח, למעט ב-11 בפברואר. ב-13 בפברואר פתחו ספינות סויר ישראליות באש לעבר ספינות דיג פלסטיניות, וחיילים ישראלים פתחו באש לעבר קבוצת חקלאים פלסטינים שעבדה סמוך לגבול באותו היום.

ב-15 בפברואר נכנסו טנקים ודחפורים ישראלים לרצועת עזה ושיטחו קרקעות מדרום-מזרח למחנה מרא'זי. ב-16 בפברואר נהרג אדם אחד וארבעה נפצעו בהתפוצצות נפלי תחמושת בבית לאהייה.

ב-12 בפברואר הכריז מזכ"ל האו"ם על תחילת עבודתה בניו יורק של ועדה מטעם האו"ם לבדיקת התקריות בעזה. הועדה צפויה לסייר בקרוב באזור. חברי ועדה "יבחנו ויחקרו מספר תקריות שהתרחשו ברצועת עזה בין ה-27 בדצמבר 2008 ל-19 בינואר 2009, בהן התרחשו מקרי מוות או פציעה ו/או נגרם נזק למתקני או"ם או למהלכם של פעולות מטעם או"ם".

נפלי תחמושת

נמשך סילוק נפלי התחמושת. קבוצת Mines Advisory Group אספה נתונים בכמה אתרים באזור עזה ורפיח שזוהמו, על פי החשד, בנפלי תחמושת. נפלים שימצאו יסולקו או יושמדו מיד כאשר אתר מתאים לאחסון / השמדה יאותר ויאושר ע"י הרשויות הישראליות והרשויות בעזה. ב-9 בפברואר הצוותים פינו והרסו טריזי זרחן לבן שגילו תלמידים בבית ספר בתל אל האווה, עזה. זיהויו של אזור מתאים לאחסון / השמדת נפלי תחמושת נותר מגבלה מרכזית, לצד חוסר היכולת להכניס לעזה אף אחד מהחומרים או הציוד הדרוש להשמדת וסילוק הנפלים.

מחסה

נכון ל-16 בפברואר נותרו פתוחים שלושה מקלטי חירום שאינם בתי ספר אותם מפעיל אונר"א בג'באליה, מחנה החוף (אל-שאטי) ודיר אל-באלח, ובהם שוהים 359 אנשים. מספרם הכללי של האנשים שנעקרו מבתיהם אינו ידוע. הביקוש למוצרים שאינם מוצרי מזון נותר גבוה, וחלוקת מוצרים אלו (בעיקר המוצרים המתכלים) כמו גם חלוקת מזון לאזורים שהושפעו מהעימות נמשכת. בין הצרכים בעלי העדיפות הגבוהה נמנים ערכות מטבח, ערכות היגיינה, שמיכות, מזרונים, יריעות פלסטיק.

בריאות

לפי נתוני אשכול הבריאות, ברוב בתי החולים מוחזק מלאי תרופות מלא מאז השבוע הראשון של הפסקת האש. חלוקת תרופות ממחסן התרופות המרכזי למרפאות הראשוניות לטיפול בקהילה נמשכה בשבועיים האחרונים כדי למלא את מלאי המרפאות שהתדלדל בשבוע הראשון שלאחר הפסקת האש. כמו כן התאפשרה כניסתן לעזה של תרופות פסיכו-טרופיות, למרות שהן עדיין לא זמינות במתקני הבריאות. חלק מהציוד הרפואי וחלק מחלקי החילוף שנשלחו התקבל, ומצב הציוד הרפואי השתפר בהשוואה לרמתו לפני העימות. מסע חיסון משולש, המשותף לאונר"א ולמשרד הבריאות הפלסטיני, המחסן מפני חצבת, חזרת ואדמת ומתמקד ב-120 אלף תלמידי כיתות ח'ט' התחיל ב-14 בפברואר בבתי הספר הממשלתיים ובבתי הספר של אונר"א. מסע החיסון יכלול גם שיעורי מודעות למחלות מדבקות וכל תלמיד יקבל מנת ויטמין A.

הערכה שביצע UNFPA לגבי מצבם של שירותי הפריון במהלך 22 ימי ההפצצות מצביע על עליה בשיעור ההפלות ותמותת ילודים. ארגון UNFPA עודנו מודאג לגבי רמת הטיפול בילודים גם בתום המשבר. יולדות רבות שילדו בבתי החולים במהלך המשבר נשלחו לבתייהן מוקדם מאוד, במקרים מסוימים אף חצי שעה בלבד לאחר הלידה.

מים ותברואה

נכון ל-16 בפברואר, רשות המים העזתית CMWU דיווחה כי 50 אלף תושבים עדיין לא נהנים ממים זורמים, ובנוסף לכך 100 אלף תושבים נוספים נהנים מאספקת מים זורמים רק פעם אחת מדי 7-10 ימים. האזורים שנפגעו כוללים את בית חאנון, ג'באליה, העיר עזה, ורפיח. הארגונים Oxfam, ACF, CARE ו-PHG ממשיכים לחלק מים לתושבים, ומתמקדים בקהילות שבצפון עזה ומסביב לעיר עזה. ב-13 בפברואר דיווח ארגון PHG כי 3,000 ליטר דלק דלפו לתוך אגן הניקוז למי שופכין במתקן החירום לטיהור שפכים בבית לאהייה, והדליפה עלולה לגרום לזיהום כימי של האקוויפר ע"י פחמימנים.

נכון ל-5 בפברואר, רשות המים דיווחה כי היא הוציאה יותר מ-335 אלף דולר על תיקוני חירום. דווח כי רוב התיקונים בוצעו בבארות מים ובמתקני מערכת, וכי האזורים הזקוקים לתיקונים הרבים ביותר הם העיר עזה, בית חאנון וחאן יונס. למרות שתיקוני החירום עדיין נמשכים, לא ניתן לבצע את התיקונים רחבי ההיקף ללא כניסת חלקי החילוף הנחוצים לתוך עזה, סוגיה שנותרה בעייתית.

ביטחון תזונתי

לפי סקר שוק שערך ב-15 בפברואר ארגון WFP, בעוד שמוצרי מזון טרי ויבש הינם זמינים בשוק, זמינותם של בשר אדום, עוף, וביצים נותרה בעייתית בשל מחירם הגבוה שנגרם כתוצאה ממחסור במזון לבע"ח. הירקות הינם זמינים ומחירם יציב.

גורם עיקרי שישפיע על סוגית הביטחון במזון בשבועות ובחודשים הקרובים הינו חידושה של כלכלת המזומנים והתעסוקה, שבלעדיהן רוב הבתים בעזה ימשיכו להיתלות על סיוע במזון, סיוע במזומנים ובמבצעי עבודות חירום יזומות זמניות.

לפי הארגונים WFP ו-FAO, סביר לצפות להתדרדרות בצריכת המזון והמצב התזונתי אם לא יתבצעו תיקונים דחופים במערכת המים וביחידות הדיוור.

התאגדות דייגי עזה מדווחת שמאז הפסקת האש נפצעו שלושה דייגים ועשר ספינות דיג ניזוקו בתקריות ליד העיר עזה ומרכז הרצועה.

חינוך

מגזר החינוך מדווח על מחסור מתמשך במי שתייה בבתי הספר ובספרי לימוד לתלמידים. מגבלות על כמות החומרים וסוגי החומרים שכניסתם לעזה מותרת ממשיכות לשבש את מאמצי הסיוע למערכת החינוך בעזה. תמיכה חברתית-נפשית לילדי בתי הספר ולמתבגרים נותרה בעדיפות עליונה.

חשמל ודלק

חברת החשמל העזתית GEDCO מדווחת כי גרעון החשמל הכללי ברצועת עזה עומד על 19 אחוזים, מתוך דרישת חשמל עדכנית העומדת על 244 מ"ו. הפסקות החשמל היזומות שיפורטו מיד, בנוסף להפסקות החשמל הבלתי יזומות, עדיין הינן בתוקף: 8 שעות ביום שלוש פעמים בשבוע בעזה ובצפון הרצועה, 8 שעות ביום פעם בשלושה ימים במרכז הרצועה ובחאן יונס, 4-6 שעות פעם בשלושה ימים ברפיח. לפי חברת החשמל העזתית, 10-15 אחוזים מרשת החשמל אינה מתפקדת עדיין. בשל נזק מקומי, חלק מהאזורים עדיין לא מקבלים כלל אספקת חשמל, במיוחד האזורים אל-קורם, איזבת עבד רבו ואל-עטאטרה.

בין ה-8 ל-14 בפברואר לא התאפשר יבוא דלק, סולר או גז בישול לרצועת עזה. הפעם האחרונה שבה התאפשר יבוא דלק וסולר לצרכים ציבוריים לתוך רצועת עזה הייתה ב-2 בנובמבר 2008, והפעם האחרונה שבה התאפשר יבוא גז בישול לרצועה הייתה ב-4 בפברואר. סך של 2,172,000 ליטר דלק תעשייתי עבור תחנת הכוח העזתית יובא לעזה בין ה-8 ל-14 בפברואר, בעוד שהתחנה זקוקה ל-3,150,000 ליטר כדי לתפקד בקיבולת המרבית שלה, העומדת על 80 מ"ו.

גישה לתוך רצועת עזה

עובדי סיוע של ארגונים ממשלתיים ממשיכים להתמודד עם קשיים בגישה לתוך רצועת עזה בבואם לבצע עבודה הומניטרית. כוח אדם הומניטרי יכול להיכנס לרצועה דרך מעבר ארז בלבד, ולאחר קבלת אישור מוקדם מהרשויות הישראליות. אחת הבעיות המרכזיות היא חוסר העקביות והבהירות הקיים סביב תהליך בקשת האישור.

המעברים

מעבר כרם שלום היה פתוח במשך שישה מתוך שבעת הימים בהם אמור היה לפעול בין התאריכים 8-15 בפברואר. מעבר קרני נותר סגור, למעט שרוול המסוע שפעל במשך חמישה מתוך שישה ימים וחצי בהם אמור היה לפעול. צינורות הדלק בנחל עוז פעלו במשך חמישה מתוך שבעה ימי עבודה מתוכננים. מעבר הגבול ברפיח היה סגור במהלך תקופת הדיווח. מעבר סופה, שנפתח לאחרונה ב-12 בספטמבר 2008, היה סגור בכל ימי העבודה המתוכננים.

משלוח אחד של פרחים גזומים (קרוב ל-50 אלף פרחים) הורשה לצאת מרצועת עזה

ב-12 בפברואר דרך מעבר כרם שלום. זו הפעם הראשונה מאז ה-18 בינואר 2008 שבה אפשרה ישראל יצוא מעזה.

בין ה-9 ל-15 בפברואר נכנסו לעזה דרך מעבר כרם שלום 505 משאיות, בהן 252 המיועדות לסוכנויות הסיוע. 132 מטעני חיטה הועברו דרך שרוול המסוע בקרני. 1,814,230 ליטר דלק תעשייתי הוזרמו דרך נחל עוז.

בין ה-8 ל-14 בפברואר, 35 אחוזים מהסחורות שנכנסו לתוך עזה נועדו לסוכנויות הסיוע, ומזון ומוצרי אספקה היוו 83 אחוזים מהאספקה הכללית. לא התאפשרה כניסתם של כלי כתיבה, חומרי חינוך, בע"ח או חומרי בניין במהלך התקופה האמורה. למרות שהרשויות הישראליות הודיעו לקהילה ההומניטרית כי תתאפשר כניסתן של 150 משאיות ביום לעזה, בפועל, ברוב המקרים לא נכנסו יותר מ-120 משאיות. בין ה-8 ל-14 בפברואר נכנסו לעזה מדי יום 103 משאיות בממוצע. בנוסף לכך, ניתן להכניס לעזה רק מוצרים המופיעים ברשימה מצומצמת למדי של מוצרים מורשים. ב-8 בפברואר סורבה כניסתן של חמש משאיות שהכילו 130 מטעני קלסרים עבור סטודנטים, משלוח שסיפק יוניס"ף.

מתאם פעולות הממשלה בשטחים (המתפ"ש) אישר כי נכון לעכשיו אין כוונה לשנות את המדיניות האוסרת על אישור כניסתם של חומרי בניין, חומרים שיאפשרו לסוכנויות הסיוע הפועלות בעזה להתקדם לשלב השיקום והבנייה מחדש.

האשכול הלוגיסטי מנהל מו"מ עם הרשויות הישראליות בשם הקהילה ההומניטרית על העברת סחורות לתוך עזה. כל הצדדים, ובכלל זה המדינות התורמות, מוזמנים ליצור קשר עם האשכול אם יש שאלות בנושא. רשימת צרכים בעלי עדיפות עליונה ליבוא לעזה, שהכין צוות המקומי מטעם האירגונים ההומניטריים הפועלים בשטחים הכבושים (Humanitarian Country Team) משמשת כבסיס למו"מ עם הרשויות הישראליות.

צרכים בעדיפות עליונה

פתיחת המעברים: על כל המעברים בין עזה לישראל להיות פתוחים, ויש להגדיל את מספר המשאיות ואת סוגי הסחורה שנכנסות לעזה. המוצרים הבאים נחוצים בעזה בדחיפות:

- חלקי חילוף ודלק לתחנת הכוח, בתי החולים, ומתקני המים וטיהור השפכים.
- בטון, חול וחומרי בניין אחרים לבניית בתי הספר, בתי החולים, המרפאות והבתים שנהרסו.
- **גישה הומניטרית לעזה:** עם שוך הדי המבצע הישראלי בעזה חיוני להבטיח גישה הומניטרית מלאה ובלתי משובשת לעזה ע"י כל הצדדים המעורבים בעימות. הסוכנויות הבינלאומיות מתמודדות עם תופעת שלילת גישה חסרת תקדים בהיקפה מאז ה-5 בנובמבר. הגישה ההומניטרית נותרה בלתי אמינה ויש להבטיח שהיא תתקיים כל יום ללא הגבלה.
- **נזילות / מזומנים:** למרות שכמות מזומנים מסוימת נכנסה לרצועת עזה, כמות גדולה יוצר נחוצה כדי להחיות את המגזר הפרטי ולמנוע תלות מוגדלת בסיוע.

הנוסח המחייב הוא הנוסח האנגלי – לקריאת הדוח בשפה האנגלית פנו לאתר OCHA:

http://www.ochaopt.org/documents/ocha_opt_gaza_humanitarian_situation_report_2009_02_16_english.pdf